

Informatieavond 26 en 28 maart 2019 - Dijkversterking Wolferen Sprok

{O} = vraag uit Oosterhout

{SE} = vraag uit Slijk Ewijk

Vragen over de toelichting van Adrie van Kessel over de nieuwsberichten rondom de financiering van de dijkversterkingen Waterschap Rivierenland.

{O/SE} Is het financieel wel verantwoord om door te gaan met de dijkversterking Wolferen Sprok?

Het vraagstuk van de financiering is een andere kwestie dan de noodzaak voor de dijkversterking. Die noodzaak is een gegeven dat niet ter discussie staat. De dijkversterking Wolferen Sprok staat als een paal boven water.

{O} Kunt u nog iets zeggen over de verandering van spelregels naar aanleiding van de discussie over financiën na dit project?

Nee - dit is nog ontwikkeling. Voor de piekjaren 2022-2024 wordt gekeken naar aanvullende financiële arrangementen - dus het aanpassen van de spelregels. Als hier reactie op komt, weten we meer, we kunnen hier niet op vooruit lopen.

{O} Wanneer zijn deze spelregels bekend?

Dit gaat in maanden - elke maand wordt er een nieuwe stap in het proces gezet. Uiteindelijk komt er in de loop van dit jaar een advies aan de minister.

{SE} Wat zijn de huidige spelregels?

De spelregels zijn dat een project per jaar maximaal 40 mln euro aan subsidie mag aanvragen bij het HWBP. WSRL legt daar 10% bij. Jaarlijks is dat dus een projectomzet van 44,4 mln. Alles daarboven moet voorgefinancierd worden. Dat voorfinancieren kost ook geld en we zijn met elkaar in gesprek over een oplossing.

{SE} Geldt het tekort dan vooral voor de koploperprojecten (Gorinchem-Waardenburg, Tiel-Waardenburg)?

Nee, het verschil hangt vooral samen met de fase waarin de projecten zitten en het moment waarop de raming is gemaakt. Het is nu bij deze twee trajecten duidelijk geworden en dat kan voor meer HWBP projecten het geval zijn. Alleen deze twee projecten creëren een boeg golf die over de jaren erna uitgesmeerd moet worden.

{SE} Is deze boeg golf niet verwacht dan?

Jawel, alleen blijkt nu dat de omvang en de duur waarin ze uitgevoerd moeten worden niet passen binnen de financiële spelregels en daar zoeken we een oplossing voor.

{SE} Wordt er integraal gekeken naar zowel de linker als de rechteroever van de Waal?

Ja dat is gedaan, maar de dijken aan de noordzijde zijn het meest urgent. Aan deze programmering op basis van urgentie hebben alle waterschappen zich gecommitteerd. De dijken aan de overkant zijn niet zo urgent dat ze nu opgepakt moeten worden. Vanuit het rijk wordt wel gekeken naar rivierverruimende maatregelen. De aanpak van Integraal Rivier Management is momenteel in ontwikkeling. Dat zal in relatie tot de dijkversterking bekeken blijven worden.

{SE} Wordt de urgentie bepaald door het achterland?

Ja dat is wel onder andere hoe de urgentie wordt bepaald. Toestand van de dijk telt uiteraard ook mee. Maar ook wel gebied beschermd wordt.

{SE} In welke stukken staan de urgentiebepaling en de programmering beschreven?

Het hoogwaterbeschermingsprogramma geeft invulling aan de deltabeslissing waterveiligheid. Het HWBP bepaald de urgentie van dijkversterkingen op basis van hoogste faalkans, meeste risico op overstroming en de gevolgen. Voor meer informatie lees [Wat is het deltaprogramma](#) en [Nieuwe normen](#)

{SE} Hoe is de raming voor WoS? Het komt er op neer dat het duur wordt?

De raming uit 2014 klopt niet meer. Sowieso is het een standaard onderdeel van planuitwerking om de raming steeds verder te detailleren. Omdat de eerste twee ramingen zoveel hoger waren dan verwacht, hebben de twee projectteams samen met de beheerorganisatie die slag als het ware versneld gemaakt. Dat laat al verschillen zien.

Ook voor WoS is er meer geld mee gemoeid dan van te voren is gedacht. De hoofdoorzaak is met name de nieuwe normering, deze zat niet in de raming van 2014. Het moet allemaal hoger en breder en dat is duurder.

{SE} Het VKA is toch juist de goedkoopste oplossing?

Ja, het VKA is inderdaad het goedkoopste van de drie die we hadden.

{SE} Als je voor een project geld nodig hebt - probeer je het zo goedkoop mogelijk doen?

Nee, uitgangspunt is een veilige dijk.

{SE} Hoe lang is de normering houdbaar, vandaag werd al gesproken over een normering op 22000 kuub. Wanneer komt deze normering?

Ja, er wordt ook wel nagedacht over de toekomst. Normeringen staan niet stil.

Vragen naar aanleiding van de toelichting van Paul Rooswinkel op de aannemerscombinatie:

{O} Gaat de aannemerscombinatie alleen het ontwerp maken of ook de uitvoering doen?

We gaan eerst het ontwerp tot het goede niveau brengen, zodat we het straks kunnen uitvoeren. De mensen die vanuit de aannemerscombinatie in deze planfase zijn betrokken, zijn óók bij de realisatie betrokken

{O} Wie heeft de beslissingsbevoegdheid? Als er een probleem is, wie beslist er dan?

We hebben de organisatie als een zandloper ingericht. Waarbij het projectteam en het ontwerp management team in het onderste gedeelte zich bevindt. De projectmanager Bram de Fockert zit in het midden en daarboven zit naast de bestuurlijke organisatie van het Waterschap ook een stuurgroep waarin de directeuren/vertegenwoordigers van de aannemerscombinatie en Witteveen+Bos zitten. In principe neemt de projectmanager de beslissing maar kan daarin ondersteund worden door de bestuurlijke organisatie en/of de stuurgroep

Beslissingsbevoegdheid om u de opdracht te geven? Als er een probleem is, wie beslist er dan?

We hebben een hele organisatie opgericht; zandloper. Bram de Fockert in het midden - organisatie

{O} Hebben de verkiezingen invloed op hoe dit project functioneert?

Nee, de verwachting is dat dit weinig invloed heeft. Besluiten zijn genomen om verder te gaan.

{O/SE} De aannemerscombinatie is een commerciële organisatie, Waterschap Rivierenland heeft een financieel tekort. Hoe wordt hier mee om gegaan?

Tijdens de aanbestedingsperiode hebben we heel bewust een keuze gemaakt voor een bepaalde partij(en). We hebben de vraagspecificatie (de uitvraag) geschreven op basis van hoe we willen

samenwerken. Houding en gedrag is dus erg belangrijk. De gezamenlijke houding is best-for-project, niet het beste voor de portemonnee van de aannemer/ingenieursbureau. Dit sluit ook aan bij de marktvisie van Waterschap Rivierenland, die meer richt op samenwerking met externe partijen en minder in hokjes 'hullie en zullie'.

{SE} Vind u het niet heel spannend om met zo'n project een nieuwe manier van werken uit te proberen?

We hebben het zo ingericht dat het niet uit de klauwen kan lopen. Tuurlijk zijn er wel verschillende belangen en verschillende culturen.

Vragen over de toelichting op de planning en het proces door Leo Berkers:

{O} Wie is jullie gesprekspartner als het gaat om de Hoge Wei?

Tot nu toe is dat de projectontwikkelaar geweest. Wanneer u een woning heeft gekocht, kunt u zich ook zelf aanmelden. LIV Nijmegen doet de verkoop van de woningen.

{O/SE} Is er nog een spanningsveld tussen de dijkversterking en de uitkomsten van het onderzoek naar de dijkteruglegging?

Waterschap Rivierenland heeft nadrukkelijk het onderzoek teruggedugd bij Rijkswaterstaat en de Provincie. Zij onderzoeken nu of de nut en noodzaak aangetoond kan worden. Dit kan complicaties opleveren met de planning van de dijkversterking. Daarom houden de provincie, rijkswaterstaat en het waterschap elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen om hier op te kunnen anticiperen. Daarnaast heeft het Waterschap ook nadrukkelijk gevraagd om zo snel mogelijk duidelijkheid zodat we dit ook naar de omgeving kunnen communiceren.

{O} Kunnen beslissingen uit Den Haag nog roet in het eten gooien?

Daar kunnen we geen inschatting van maken. WSRL is ook in afwachting van het finale antwoord.

{O} Wordt in loop 1 en loop 2 alle benodigde informatie meegenomen op de laatste plannen.

Ja, in loop 1 nemen we de informatie mee die in de verkenning is opgehaald. Daarmee maken we een ontwerp wat haalbaar en maakbaar. Met dit ontwerp gaan we met u aan tafel om het daarna te kunnen verfijnen.

{O} Speelt de dijkverlegging tussen de oude jamfabriek in Dodewaard en het boswachtershuisje in Loenen nog een rol?

Nee, deze ruimte is wel opgenomen in de BARRO reservering. Maar dat speelt in dit project geen rol.

{O} Wat gebeurt er als er na een keukentafelgesprek een keuze gemaakt wordt die niet ondersteund wordt door de bewoners? Kan er dan formeel ingesproken worden?

Ja, dat kan. Op het Projectplan WaterWet kunnen zienswijzen ingediend worden. Deze ligt zes weken ter inzage. Het Waterschap moet dan reageren op de zienswijzen die binnen komen. Daarna kan er nog bezwaar gemaakt worden. Wanneer bezwaren gegrond verklaart worden, moeten plannen aangepast worden. Beroep mogelijk via de Raad van State.

{SE} Wat is een atelier?

Een gesprek met meerdere bewoners van aansluitende percelen tegelijkertijd. (een combinatie van meerdere keukentafelgesprekken)

{SE} Wat zijn boutjes?

De boutjes worden geplaatst zodat je kan zien of een woning van zichzelf al zakt of niet. De hoogte van de boutjes wordt vóór de start van de realisatie een aantal keren gemeten zodat je vooraf een goed beeld hebt van de natuurlijke beweging van het huis (referentiemeting). Indien er ten tijde van de uitvoering sterk afwijkende bewegingen (zettingen) worden gemeten, is het aannemelijk dat er een direct verband is met de dijkwerkzaamheden.

{SE} Worden die boutjes geplaatst op de woning?

Ja die worden op de woning geplaatst. Over de plaatsing van de boutjes wordt vóór een afspraak met u gemaakt. Een vaak toegepast uitgangspunt is dat alle woningen binnen 50 meter van dijk worden voorzien van boutjes. Daarnaast kan het voorkomen dat ook kritische opstallen daarbuiten worden voorzien van de boutjes. Woningen die momenteel nog gebouwd gaan worden, worden van boutjes voorzien op het moment dat de bouw is afgerond.

{SE} Zijn de klantwensen voor Loop 1 al opgehaald?

Er zijn op verschillende informatieavonden klantwensen opgehaald, tijdens keukentafelgesprekken op locatie. En we halen nog steeds op. Als u nu nog klantwensen heeft, laat ze dan achter.

{SE} Is het Projectplan Waterwet vergelijkbaar met een bestemmingsplan?

U kunt het vergelijken met een vergunning. Het projectplan is eigenlijk de vergunning dat we ons ontwerp mogen uitwerken/realiseren. Daarop kan u uw zienswijze indienen.

{SE} Wanneer wordt de onteigeningsprocedure ingezet?

Dit kan pas formeel nadat het ppww definitief is.

{SE} Welke discipline in het ontwerpteam behartigt de belangen van de omwonenden?

Die worden door het hele ontwerpteam behartigd. Het moet niet uitmaken wie dit doet. Ik ben er van overtuigd dat alle partijen de belangen van omwonenden behartigd. Er zijn binnen dit team een omgevingsteam van vier mensen (Leo, Paul, Cécile en Sanne) die uw belangen in de ontwerpessies zullen inbrengen en bij u aan tafel zullen zitten.

{SE} Aan welk deel van de dijk wordt begonnen met de werkzaamheden?

Er zijn heel veel verschillende manieren om de uitvoering vorm te geven. De praktijk zal zijn dat de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd gaan worden maar hoe deze fasering eruit gaat zien is nog van tal van factoren afhankelijk. Dit jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd waarvan de uitslagen van invloed kunnen zijn op de fasering van de uitvoering. Denk daarbij bijvoorbeeld aan flora en fauna en grond- en bodemonderzoeken. Qua logistiek is de insteek gekozen dat een belangrijk deel van alle grondstromen over het water worden aangevoerd waardoor de achterliggende kleine dorpskernen worden ontzien.

{SE} Zullen de werkzaamheden voornamelijk in de zomer plaats vinden in verband met hoog water?

Dat lijkt logisch, maar bereikbaarheid van bepaalde ondernemers is juist tijdens de zomer belangrijk. We moeten kijken waar we dit kunnen optimaliseren.

{SE} Worden keukentafelgesprekken genotuleerd?

Ja verslagen worden gemaakt en teruggekoppeld. Het wordt niet openbaar gemaakt.

{SE} Wie is er aansprakelijk wanneer de combinatie Betuwse Waard wordt ontbonden?

Dan is uiteindelijk het waterschap aansprakelijk.

{SE} Wanneer worden de kabels verlegd?

Zo veel mogelijk tegelijkertijd met de werkzaamheden als het kan en anders zo kort mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden Per situatie wordt dit bekeken.

{SE} Wat voor procedure is voor schadeafhandeling?

Er is een standaard procedure voor schadeafhandeling bij Waterschap Rivierenland. We gaan dit uitzoeken en komen hier later op terug.